

Raadsvoorstel

Datum vergadering	: 27 oktober 2020
Registratienummer	:
Voorstelnummer	: 2020/120
Portefeuillehouder	: Ton van Maanen
Bijlage(n)	: 3
Onderwerp	: Beleidsplan sociaal domein Bouwen aan sociale kracht 2021-2024

Onderwerp

Beleidsplan sociaal Bouwen aan sociale kracht 2021-2024

Beslispunten

1. Het beleidsplan sociaal domein Bouwen aan sociale kracht 2021-2024 vast te stellen
2. De transitiekosten voor 2021 (€1.439.534) en 2022 (€1.143.934) te dekken uit de begrotingsruimte van 2021.
3. Het pakket maatregelen ter financiële beheersing vast te stellen en deze te verwerken in de begroting. Dit moet bekrachtigd worden in de begrotingsbehandeling op 5 november 2020.

Inleiding

Bij de behandeling van de eerste bestuursrapportage 2019 (juni 2019) heeft het College aan de raad voorgesteld om onderzoek te doen naar de tekorten in het sociaal domein. Dit onderzoek is door deelname aan het VNG visitatietraject in mei 2020 afgerond en in juni beeldvormend met de raad besproken. Tevens heeft het college in april besloten het visietraject te versnellen. Met dit voorstel doet het College de raad een voorstel voor de inhoudelijke koers voor de komende jaren en voorstellen voor de maatregelen financiële beheersing sociaal domein. Er zijn 27 gesprekken gevoerd en twee open inspraakbijeenkomsten georganiseerd. Daarnaast zijn er voor het thema preventie diverse bijeenkomsten met partners geweest. De adviesraad sociaal domein heeft advies uitgebracht en is dit, samen met de reactie van het college, bijgevoegd.

Samenvatting

Met dit beleidsplan stelt het college de raad voor een vijftal afwegingskaders vast te stellen. Daarnaast stelt het college voor om langs twee ontwikkellijnen 'een sterke samenleving' en 'de zorg op de juiste plek' in deze beleidsperiode grip te krijgen op de inhoudelijke transitie en financiële beheersing sociaal domein. Een sterke samenleving ondersteunt een sterk sociaal domein. Door te investeren in de sociale kracht, voorkomen we problematiek en stimuleren we de leefbaarheid van onze kernen. Voor inwoners die een steuntje in de rug nodig hebben, organiseren we zorg laagdrempelig en lokaal. Waar het nodig is bieden we gespecialiseerde zorg, maar we maken zoveel mogelijk gebruik van algemene voorzieningen. Met dit beleidsplan sociaal domein doet het college voorstellen aan de raad voor lange termijn maatregelen aan de hand van een zevental knoppen voor financiële beheersing en het voorgestelde sturingsmodel.

Aan de hand van 7 maatregelen creëren we grip op de toenemende uitgaven van het sociaal domein. Het stimuleren van de sociale kracht is daarbij de basis. Aan de hand van de ontwikkellijn 'een sterke samenleving' zetten we in op 1) preventie en vroegsignalering en 2) breiden we het aantal algemeen toegankelijke voorzieningen uit. Daarnaast brengen we met de tweede ontwikkellijn *De juiste zorg op de juiste plek* een aantal maatregelen in beeld. Hierbij hanteren we het uitgangspunt: waar nodig schalen we op naar gespecialiseerde zorg, waar mogelijk schalen we af naar laagdrempelige zorg. De maatregelen die we nemen zijn: 3) verbeterde regievoering, 4) nieuwe inkoopcontracten voor de zorg, 5) efficiëntere bedrijfsvoering, 6) verbeterde samenwerking met partners en 7) versobering van het aanbod. Eind 2021 evalueren we de eerste resultaten van deze maatregelen. Begin 2022 wordt de midterm review gepresenteerd. Het verwachte rendement van de maatregelen is een structurele besparing van 1 tot 3,5 miljoen euro per 2024. De adviesraad sociaal domein heeft advies uitgebracht en is deze, samen met de reactie van het college, ter kennisname bijgevoegd.

Besluitgeschiedenis

- Raadsvergadering 25 juni 2019, Eerste bestuursrapportage 2019;

Beoogd effect

- Op basis van een afwegingskader, de inhoudelijke koers voor het sociaal domein vaststellen
- Sturing geven aan de financiële beheersing sociaal domein en ingrijpen in de oplopende tekorten sociaal domein.

Argumenten

1.1. Het concept afwegingskader is besproken met maatschappelijke partners

Het college heeft op basis van het advies van de VNG visitatiecommissie in april besloten het visieproces te versnellen en voorstellen te doen voor een aantal afwegingskaders. Daarover heeft op 8 juni beeldvorming met de raad plaatsgevonden. Gezien de noodzaak van een versnelling en de corona beperkingen voor dialoogbijeenkomsten, heeft het college een concept afwegingskader besproken met maatschappelijke partners. Deze dialoogbijeenkomsten hebben in juni en juli plaatsgevonden. Er zijn 27 gesprekken gevoerd en twee open inspraakbijeenkomsten georganiseerd. Daarnaast zijn er voor het thema preventie diverse bijeenkomsten met partners geweest. Dit heeft geleid tot vijf aandachtspunten. Deze zijn verwerkt in de ontwikkellijnen en innovatiekansen. Het college gaat ervan uit op deze wijze het proces met voldoende tempo en zorgvuldigheid vorm te hebben geven.

1.2. Dit geharmoniseerde beleid geeft richting aan het uitvoeringsplan sociaal domein

Op basis van het geharmoniseerde beleid stelt de raad een inhoudelijke strategisch kader vast voor de komende vier jaar. Hiermee voldoet de gemeente ook aan de wet Arhi. Op basis van dit strategische kader geeft het college vorm aan de maatschappelijke uitvoeringsagenda voor de samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners. Dit uitvoeringsplan wordt ter informatie aangeboden aan de raad in het vierde kwartaal.

2.1. Maatregelen zijn noodzakelijk

Gezien de fors oplopende (extra) tekorten in 2019 was het college dit voorjaar genoodzaakt om een aantal korte termijn maatregelen te nemen voor financiële beheersing die in 2020 en 2021 reeds effect (kunnen) sorteren. Het ging hier om hier om maatregelen in de facturering, de werkwijze in de toegang sociaal domein en het contractmanagement. Deze maatregelen konden worden genomen binnen de huidige beleidskaders en verordening.

Ook in 2020 worden we naar verwachting weer geconfronteerd met een oplopend tekort. Dat maakt het noodzakelijk om maatregelen te nemen voor de periode na 2021-2024. Deze zal de raad bespreken bij besluitvorming over beleidskader in oktober en bij de begrotingsbehandeling in november.

2.2. Er is een samenhangend pakket van interventies noodzakelijk voor rendement op termijn.

Het college stelt de raad voor om een aantal maatregelen te nemen om meer grip te krijgen op het sociaal domein. Het college ziet de (financiële) noodzaak om de draai te maken van 'doen wat goed is, naar doen wat nodig is' en niet doen wat niet nodig is.

Er is een zevental knoppen om te komen tot financiële grip: Preventie ter voorkoming van dure zorg, meer algemene voorzieningen, verbeterde regievoering, vernieuwde contractering, efficiëntere bedrijfsvoering, afspraken met partners en versobering. Dit zijn onderling samenhangende interventies.

Dit pakket is erop gericht versnelling te brengen in innovatie van de ondersteuning van inwoners en de financiële beheersing. Deze maatregelen beogen in eerste instantie een afvlakking van de sterk stijgende uitgaven binnen het sociaal domein, binnen wmo en jeugd in het bijzonder. Vanaf 2024 zal dit naar verwachting gaan renderen.

Deze interventies vragen een aantal structurele investeringen en een aantal incidentele investeringen voor 4 jaren. Op basis van een aantal aannames, onderzoek en ervaringsgegevens uit het land, zijn bandbreedtes te noemen voor de besparingen op termijn.

2.3 Op basis van de midterm review wordt bepaald welke investeringen er vanaf 2023 nodig zijn

Voor de transitiekosten voor de jaren 2021 en 2022 wordt er binnen de begrotingsruimte 2021 dekking gezocht. Na de midterm review wordt bepaald welke transitiekosten er vanaf 2023 nodig zijn en komt er meer zicht op de wijziging van de meerjarenbegroting als gevolg van het nieuwe verdeelmodel sociaal domein.

Kanttekeningen

3.1. De integrale afweging West Betuwe Financieel In Evenwicht kan invloed hebben op de uitvoeringsagenda, maatregelen en beoogde maatschappelijke en financiële opbrengsten.

In de nota wordt een samenhangend pakket gepresenteerd. Als er bezuinigd gaat worden op een aantal interventies (genoemd onder de 7 knoppen) kan dit een grote impact hebben op het sociaal domein en de financiën. Er kan een multiplier effect optreden, waardoor de financiële gevolgen groter kunnen zijn.

3.2. Autonome ontwikkelingen

Ondanks de maatregelen, zijn er autonome ontwikkelingen die zich niet(volledig) laten beïnvloeden door de maatregelen. Zoals de demografische ontwikkelingen, het open einde karakter van een aantal maatregelen. Gemeenten hebben een zorgplicht.

3.3.Nieuw financieel verdeelmodel

Omdat er in 2022 meer helderheid komt over het verdeelmodel sociaal domein en de impact van de doordecentralisatie Beschermd Wonen Maatschappelijke zorg, zal het college begin 2022 een midterm review geven en een actualisering van de financiële paragraaf vanaf 2023. Het college zal dan ook nadere voorstellen doen voor het instellen van een bestemmingsreserve sociaal domein.

3 september 2020

Kenmerk

Pagina 5

Financiën

De maatregelen vragen om een investering aan de voorkant. Daarvoor zijn de volgende transitiekosten voorzien.

	2021		2022		2023		2024		2025	
	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Structureel
Transitiekosten preventie	€ 134.700	€ -	€ 134.700	€ -	€ 134.700	€ -	€ 134.700	€ -	€ -	€ -
Transitiekosten algemene voorzieningen	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	€ -
Transitiekosten verbeterde regievoering	€ 150.000	€ 93.200		€ 93.200	€ -	€ 93.200		€ 93.200	€ -	€ 93.200
Transitiekosten inkoop 2022	€ 117.000	€ -	€ 198.000	€ -		€ -		€ -	€ -	€ -
Transitiekosten efficiëntere bedrijfsvoering	€ 695.334	€ 149.300	€ 468.734	€ 149.300	€ 399.734	€ 149.300	€ 325.834	€ 149.300	€ -	€ 149.300
Transitiekosten verbeterde samenwerking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Transitiekosten versobering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
<i>Totaal transitiekosten structureel en incidenteel</i>	€ 1.197.034	€ 242.500	€ 901.434	€ 242.500	€ 634.434	€ 242.500	€ 560.534	€ 242.500	€ -	€ 242.500
Totaal transitiekosten per jaar	€	1.439.534	€	1.143.934	€	876.934	€	803.034	€	242.500

Jaarlijks monitoren we de effecten en de besparingen die de genomen maatregelen opleveren.

Het verwachte rendement van de maatregelen is een structurele besparing van 1 tot 3,5 miljoen per 2024. In onderstaande tabel is de gemiddelde structurele besparing opgenomen.

	2021	2022	2023	2024	2025
Minimale structurele besparing	€ 200.000	€ 400.000	€ 800.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Maximale structurele besparing	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 2.500.000	€ 3.500.000	€ 3.500.000
Gemiddelde structurele besparing	€ 350.000	€ 700.000	€ 1.650.000	€ 2.250.000	€ 2.250.000
Taakstelling Wmo/Jeugd (1e bestuursrapportage 2019)	€ -671.087	€ -916.648	€ -909.734	€ -909.626	€ -909.626
Gemiddelde verwachte besparing	€ 321.087	€ 216.648	€ - 740.266	€ - 1.340.374	€ - 1.340.374

De begroting voor het sociaal domein inclusief de investeringen in het sociaal domein komen samen op de volgende begroting, inclusief de taakstelling en de gemiddelde structurele besparing.

3 september 2020

Kenmerk

Pagina 6

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bruto saldo (stand 1e bestuursrapportage 2020)	€ 38.532.188,00	€ 38.694.922,00	€ 38.832.556,00	€ 38.594.259,00	€ 38.486.668,00	€ 38.486.668,00
Aanwending bestemmingsreserve sociaal domein	€ -1.000.000,00	€ -250.000,00	€ -	€ -	€ -	€ -
Taakstelling Wmo/Jeugd (1e bestuursrapportage 2019)	€ 70.478,00	€ -671.087,00	€ -916.648,00	€ -909.734,00	€ -909.626,00	€ -909.626,00
Netto saldo (stand 1e bestuursrapportage 2020)	€ 37.602.666,00	€ 37.773.835,00	€ 37.915.908,00	€ 37.684.525,00	€ 37.577.042,00	€ 37.577.042,00
Subtotaal incidentele transitiekosten	€ -	€ 1.197.034,00	€ 901.434,00	€ 634.434,00	€ 560.534,00	€ -
Subtotaal structurele transitiekosten	€ -	€ 242.500,00	€ 242.500,00	€ 242.500,00	€ 242.500,00	€ 242.500,00
Subtotaal transitiekosten	€ -	€ 1.439.534,00	€ 1.143.934,00	€ 876.934,00	€ 803.034,00	€ 242.500,00
Gemiddelde verwachte besparing t.o.v. oorspronkelijke taakstelling	€ -	€ 321.087,00	€ 216.648,00	€ -740.266,00	€ -1.340.374,00	€ -1.340.374,00
Totaal begroting inclusief transitiekosten	€ 37.602.666,00	€ 39.534.456,00	€ 39.276.490,00	€ 37.821.193,00	€ 37.039.702,00	€ 36.479.168,00

Per 2022 is er een nieuw financieel verdeelmodel voor het sociaal domein. Daarom stellen we op basis van een review van de korte termijn maatregelen een nieuwe begroting op bij dit beleidsplan vanaf 2023.

Communicatie

Communicatie over het beleidsplan vindt plaats na vaststelling en de begrotingsbehandeling. Deze communicatie is gericht op maatschappelijke partners en inwoners.

Uitvoering/Planning

Uitvoering vindt plaats in de periode 2021-2024. Op basis van dit beleidsplan wordt de maatschappelijke uitvoeringsagenda uitgewerkt. Deze zal het college in het laatste kwartaal 2020 ter informatie aan de raad verstrekken.

Evaluatie

De evaluatie en bewaking van de voortgang van het beleidskader sociaal domein vindt plaats volgens het in de nota gepresenteerde sturingsmodel. Daarnaast informeert het college de raad middels de P&C cyclus.

Risicoparaagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Tekort loopt verder op in 2020 en 2021 door impact corona	Financieel /maatschappelijk	Aanzienlijk	Oplopend tekort	Compensatie gemeenten door Rijk
Nieuw verdeelmodel rijk	Financieel/maatschappelijk	Aanzienlijk	Oplopend tekort	Sturingsmodel sociaal domein inzetten
Toename zorgvraag door vergrijzing en grotere zorgvraag	Financieel/Maatschappelijk	Aanzienlijk	Oplopend tekort	Sturingsmodel sociaal domein inzetten

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
 de secretaris, Karen Coesmans
 de burgemeester, Servaas Stoop

Raadsbesluit

De raad van de gemeente West Betuwe;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 8 september 2020 ,

besluit:

1. het beleidsplan sociaal domein *Bouwen aan sociale kracht 2021-2024* vast te stellen;
2. se transitiekosten voor 2021 (€1.439.534) en 2022 (€1.143.934) te dekken uit de begroting van 2021;
3. het pakket maatregelen ter financiële beheersing vast te stellen en hiervoor transitiebudgetten vast te stellen voor de komende vier jaren en deze te verwerken in de begroting. Dit moet bekrachtigd worden in de begrotingsbehandeling op 5 november 2020.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 27 oktober 2020, nummer ,

de griffier,
Hans van der Graaff

de voorzitter,
Servaas Stoop